

השפעת גורמים שונים על גורל היהודים בארצות האסלאם

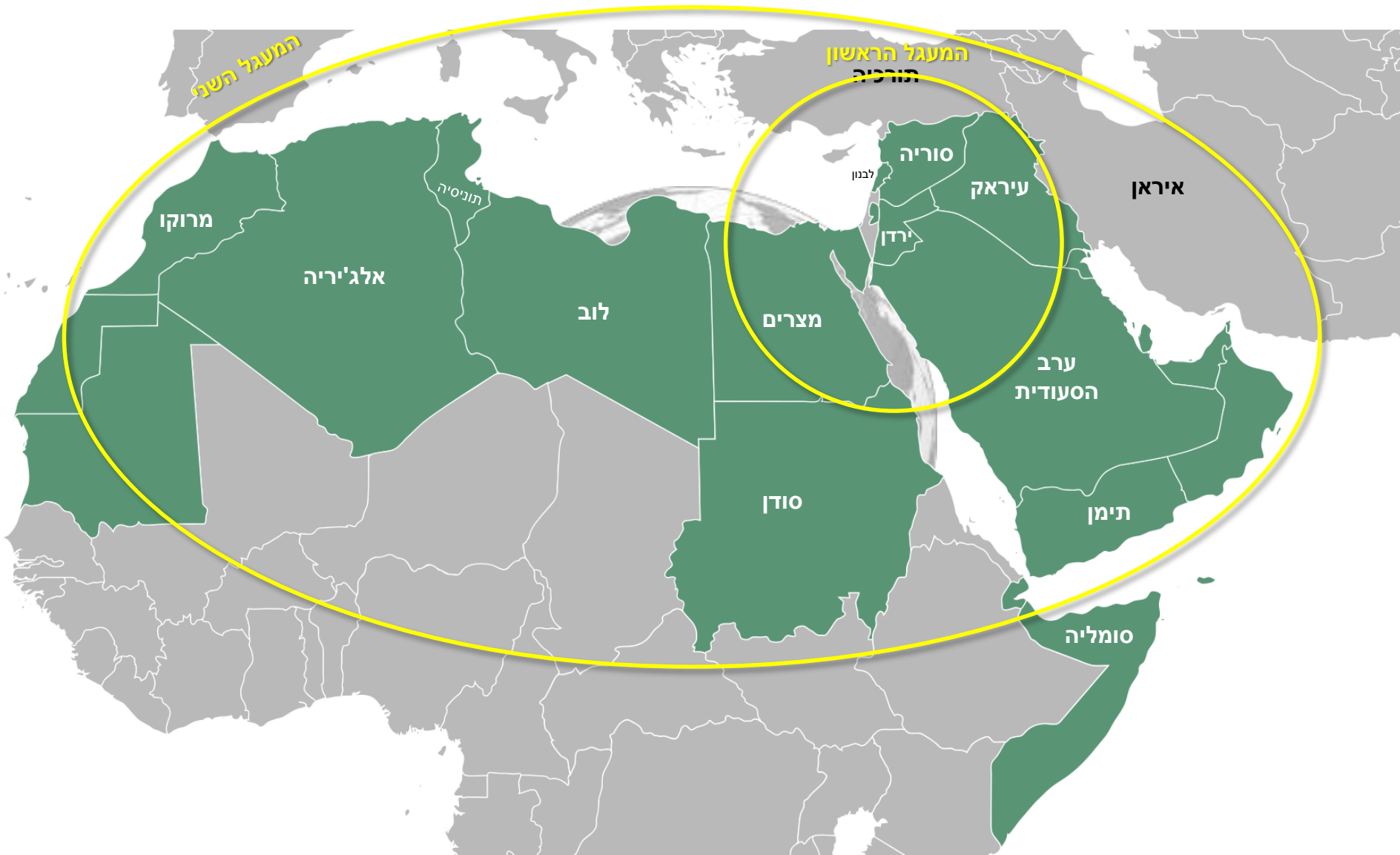

ההקשרים ההיסטוריים הרחבים בהם מתנהל סיפורם של יהודי האסלאם

המרחב הגאוגרפי

הארצות העיקריות בהן נעסוק: מרוקו, תוניסיה, לוב, מצרים, סוריה, עיראק, לבנון, תימן ואיראן.

תפוצת יהודים בעולם הערבי

מספר היהודים בארצות האסלאם 1948 – 1969 (מתוך: חיים סעדון / עצמאות וגורל, עמ' 9)

שנת 1969	שנת 1966	שנת 1948	ארץ
50,000	70,000	260,000	מרוקו
1,500	3,000	135,000	אלג'יריה
10,000	23,000	90,000	תוניסיה
100	6,000	40,000	לוב
1,000	25,000	75,000	מצרים
2,500	6,000	125,000	עיראק
	2,000	45,000	תימן
4,000	4,000	27,000	סוריה
80,000	80,000	80,000	איראן
1,000	6,000		לבנון
	400	8,700	עזן
250	300	28,000	הודו ופקיסטאן
800	800	5,000	אפגניסטן
39,000	40,000	80,000	תורכיה
		95,000	ברית המועצות
190150	266500	1,093,700	סך הכל

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט
בנובמבר, מלחמת העצמאות
והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים
נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים
כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות
האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית
רואים ביהודי ערב כ"זרוע"
קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

**הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט
בנובמבר, מלחמת העצמאות
והקמת מדינת ישראל**

לאומיות ערבית: היהודים
נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים
כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות
האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית
רואים ביהודי ערב כ"זרוע"
קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית
רואים ביהודי ערב כ"זרוע"
קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט בנובמבר, מלחמת העצמאות והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית רואים ביהודי ערב כ"זרוע" קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

מעמדם ומצבם הכללי של יהודי ארצות האסלאם ערב הקמת מדינת ישראל

עד המאה ה-20 מאות שנים היו היהודים תחת שלטון מוסלמי במעמד "בני חסות" (ד'מי)

במאה ה-19 מעצמות אירופה הקולוניאליות כובשות את המזה"ת וצפון אפריקה ומקימות קולוניות

בסוף המאה ה-19 היהודים מקבלים שוויון זכויות בחסות המעצמות הקולוניאליסטיות האירופאיות

חלק מהיהודים משתלבים בשלטון הקולוניאליסטי ומתקרבים אל התרבות המערבית

במחצית הראשונה של המאה ה-20 חלה הרעה ביחסה של האוכלוסייה הערבית כלפי היהודים

הסכסוך היהודי-ערבי בא"י: כ"ט
בנובמבר, מלחמת העצמאות
והקמת מדינת ישראל

לאומיות ערבית: היהודים
נתפסים כמיעוט אתני זר ושונה

דה קולוניזציה: היהודים נתפסים
כתומכי הקולוניאליזם האירופי

הפעילות הציונית בארצות
האסלאם מבדילה את היהודים

הפאן ערביות והליגה הערבית
רואים ביהודי ערב כ"זרוע"
קולוניאליסטית של הציונות

התוצאה – אלימות קשה כלפי יהודים: מאסרים המוניים, ביזה, שוד, רצח, חקיקה מגבילה ופוגרומים

השלכות – הגירה + "חיסול גלויות": כ-800,000 יהודי ארצות האסלאם מהגרים (בעיקר לישראל)

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

21. MAROC - Groupe de juifs. MARAKESH -

Reprod. Interd.

Photo Flandin

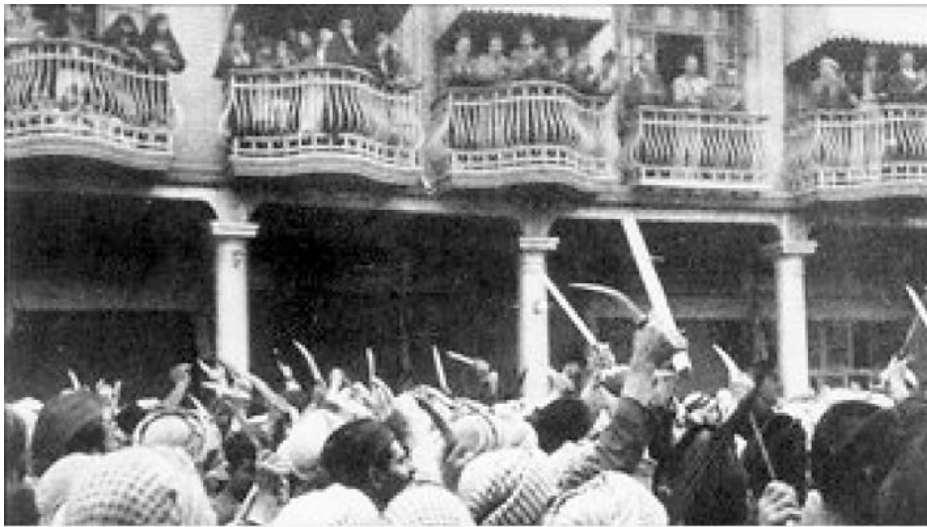
תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

1941 חאג' אמין אלחוסייני (המופתי של ירושלים) נפגש עם היטלר במהלך מלחה"ע השנייה וביקש למצוא פתרון ל"בעיה היהודית" במזה"ת. מעבר להתנגדותו של המופתי להקמת מדינת ישראל, הוא רצה ליישם את פתרון ההשמדה לכלל יהודי מזה"ת (כולל יהודים לא ציוניים) ואף פעל להקמת מחנה השמדה בג'נין.

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

הפרהוד בעיראק: מאבקם של הערבים לעצמאות נגד השלטונות הבריטיים הוביל לפוגרום "**הפרהוד**" (1941) הקשה בו **נרצחו כ-180 יהודים, נפצעו כ-2,000, וכ-50,000 יהודים נבזזו.** משמעות המלה "פרהוד" הינה ביזה, שוד והפחדה של הנשלטים. פוגרום זה נעשה בצל השפעת התעמולה הנאצית בעיראק, ברדיו ובעיתונות ובתרגום ובהפצה של ספרו של אדולף היטלר ("מין קאמף) בשפה הערבית לקהל של מיליונים.

יהודים בבגדד, 1940

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

קבר הנביא יחזקאל - עיראק.
היהודים סולקו מאזור הקבר
והמקום הפך למסגד.

עולים נוחתים מעיראק, 1951

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

ד"ר יואל רפלי: "שמע ניצחונות צה"ל הגיע גם לתימן, ועד כמה שלא יהיה הדבר מוזר בעינינו, ראו מוסלמי תימן המאמינים אצבע אלוהים בניצחונותיהם של היהודים. כבודם של היהודים עלה בעיניהם, והם יראו לנגוע ביהודים לרעה: אלוהים הוא שגירשם מארצם, והשליט עליהם את אומות העולם – אמרו בליבם – ואלוהים הוא שהתפייס עמם והחזיר להם את ארצם. [...] וכך עדים היינו לתופעה מוזרה שאותם השליטים המוסלמים עצמם, שרדו והשפילו את היהודים עד לניצחונה של ישראל, ואסרו עליהם לצאת מתימן לארץ ישראל, נהפך ליבם להיטיב עם היהודים. ככורש בשעתו יצא דבר מלכות מפני שליט תימן אחמד לכל היהודים ברחבי ממלכתו לאמור: כל החפץ לעלות – אין מונע בעדו"

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

עולים מתימן

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

בית הכנסת העתיק בחאלב, סוריה, בראשית המאה ה-20, ולאחר הריסתו ב-1947

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

לוב, נשים יהודיות בשנות ה-20

חלק מיהודי לוב רוכזו במהלך מלחה"ע השנייה במחנות ריכוז (1942-1943). בתום המלחמה (1945) בוצעו פרעות בנפש וברכוש 132 נרצחו ומאות נפצעו.

יהודים לובים ניצולי ברגן-בלזן חוזרים ללוב.

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

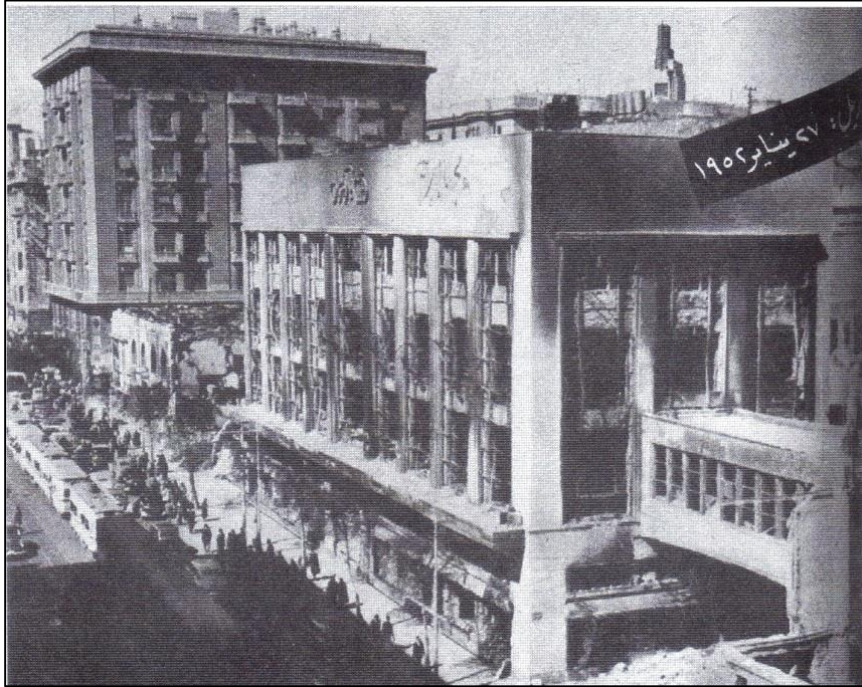
במצרים הייתה קהילה יהודית עשירה בת 75,000 איש. בשנת 1969 נותרו רק 1,000

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

ב-25 בינואר 1952 אירעה במצרים השריפה הגדולה בקהיר המכונה "**השבת השחורה**" במהלכה נשרפו 500 חנויות של יהודים, ביניהם הכל-בו הגדול והיוקרתי "CICUREL"

אחרי

לפני

תמונות מחיי יהודי ארצות האסלאם

במרוקו התרחשו פוגרומים קשים במיוחד ביוני 1948 בערים אוג'אדה וג'יראדה שבצפון מזרח מרוקו, בעקבות עלילת שווא שהובילה לרצח יהודים וביזת חנויות ובתי המגורים של הקהילה.

עשרות הרוגים וכצועים

פאריס, יום ג'. — 44 יהודים
דיברו. בהם 10 ילדים, נרצחו ועוד,
55 נפצעו בידי פורעים ערבים,
רובם במרכז המכרות ג'יאדה
שבמארוקו הצרפתית.

הפרעות פרצו בהגיע הידיעה על
התיגרה שהיתה לפני כן בעיר המארו
קאנית אוג'דה, בה נהרגו 5 יהודים
ונפצעו 30. אספסוף ערבי התפרץ
מאיזור המכרות בג'יאדה, כיתר קבו
צה בת 70 יהודים, רובם רוכלים וחני
וונים, רגם אותם באבנים ואחר כך
התנפל עליהם בסכינים ובסגיונות. אך
מעטים מבין היהודים הצליחו להימלט
ללא פגיעה מידי הפורעים.

המשטרה והצבא החזירו את הפדר
על כנו ומטוסייקרב הנמיכו טוס מעל
לאיזור המהומות. כעת שורר שם
שקט. (סט"א)

יהודים מרוקאים מהעיר "פס" בשנות ה-30

פעילות סיכום

פעילות סיכום

1. התחלקו ל-4 קבוצות.
2. כל קבוצה תקבל דף עם שאלה לדיון.
3. קראו את השאלה ונהלו דיון קצר – העלו על הכתב תשובות אפשריות לשאלה.
4. הציגו את התובנות בפני הכתה

קבוצה מס' 1 – נחיצות הדיון ההיסטורי

תובנות אפשריות:

- ליהודי ארצות האסלאם נעשה עוול אדיר ואכזרי רק בשל היותם יהודים.
- רדיפות כלפי כמיליון יהודים במדינות ערב התרחשו ללא הצדקה.
- העובדה שכיום אין פליטים אינה רלוונטית – הזיכרון ההיסטורי חשוב!
- זהו לקח חשוב לגורלו של מיעוט חסר הגנה במזה"ת.

קבוצה מס' 2 – שאלת הפיצויים

תובנות אפשריות:

- האם ניתן לקשור בין בעיית הפליטים הפלסטינאים לבעיית פליטי יהדות ערב? אם כן, מה המשמעות בהקשר הפיצויים?
- האם בקשת פיצויים גרור חובה לשלם פיצויים?
- רבות מאותן מדינות עדיין בסכסוך עם מדינת ישראל ומוגדרות "מדינת אויב".
- יש כאן יותר שאלות מתשובות!

קבוצה מס' 3 – עזיבה מרצון או גירוש?

תובנות אפשריות:

- יהודים תמיד חלמו להגיע לישראל. עם זאת העובדה שאדם שואף להגיע ולהגר לארץ אחרת לא מצדיקה פגיעה בו! לדוגמא: הסתה אנטישמית, הרס בתי כנסת, חקיקה מפלה, השתלטות על רכוש היהודים ובכך הפיכתם לפליטים.
- יהודים לא חזרו למדינות ערב כי ישראל היא ארצם, וברגע ההיסטורי הם חזרו למולדתם ההיסטורית. הם הבינו שנאמנים ככל שהיו – הם נרדפו באופן אכזרי. כמו כן, אותן מדינות הוקיעו אותם מתוכן.
 - בארצות ערב הם היו "בני חסות" נסבלים, כפופים, תלויים בגורל השליט.
 - הם נרדפו בלי קשר להיותם ציוניים רק בשל יהדותם.
 - הם נרדפו למרות שלא סיכנו את קיום מדינות ערב (גם יהודים ששרתו את השלטון וגילו נאמנות נרדפו).
 - הרדיפה הייתה בכל המישורים: ממסד, תקשורת, מערכות החינוך והמשפט וההמון המוסת.
 - כלומר, לא מדובר באירוע נקודתי אלא במדיניות רשמית ומקיפה בכלל מדינות ערב.

קבוצה מס' 4 – הצדקת הפגיעה

תובנות אפשריות:

- דבר לא מצדיק פגיעה באוכלוסיית המקום, בין אם היא בעלת דת אחרת.
- היהודים לא איימו או סיכנו את מדינות ערב. ההיפך הוא הנכון – הם היו נאמנים לכל מדינה בה שהו (וזוה כמובן לא עזר להם).
- העובדה שלשליטי ערב היה ויכוח פוליטי עם מדינת ישראל בראשית הקמתה, לא העניקה להם את הלגיטימציה לפגוע באזרחיהם היהודים, חסרי ההגנה ולהפקירם להמון (כפי שישראל לא פגעה ולא תפגע באזרחיה הערבים גם לאור אירועים ביטחוניים).